

14 FEBRUARI 2010 – ZESDE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

EERSTE LEZING

JEREMIA 17, 5-8

Dit zegt de Heer:

„Vervloekt is hij die op mensen vertrouwt, die bouwt op een schepsel en zich afkeert van de Heer. Hij is een kale struik in de steppe, nooit ziet hij regen; hij staat in dorre woestijngrond, in een onvruchtbaar gebied, waar niemand woont.”

„Gezegend is hij die op de Heer vertrouwt en zich veilig weet bij Hem. Hij is als een boom die aan een rivier staat en wortels heeft tot in het water. Hij heeft geen last van de hitte, zijn blad blijft groen. Komt er een tijd van droogte, het deert hem niet; altijd blijft hij vrucht dragen.”

TWEEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN

DE KORINTIERS 15, 12.16-20

Broeders en zusters,

Als wij verkondigen dat Christus uit de doden is opgewekt, hoe kunnen dan sommigen onder u beweren dat er geen opstanding van de doden bestaat? Want als de doden niet verrijzen, is ook Christus niet verzezen, en als Christus niet is verzezen, is uw geloof waardeloos en zijt gij nog in uw zonden. Dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren. Indien wij enkel voor dit leven onze hoop op Christus hebben gevestigd, zijn wij de beklagenswaardigste van alle mensen.

Maar zo is het niet! Christus is opgewekt uit de doden als eersteling van hen die ontslapen zijn.

EVANGELIE

LUCAS 6, 17.20-26

In die tijd daalde Jezus samen met de twaalf van de berg af. Hij bleef staan op een vlak terrein. Daar bevond zich een talrijke groep van zijn leerlingen en een grote volksmenigte uit heel het joodse land, uit Jeruzalem en uit het kustland Tyrus en Sidon. Hij sloeg nu zijn ogen op, keek zijn leerlingen aan en sprak:

„Zalig gij die arm zijt, want aan u behoort het Rijk Gods. Zalig die nu honger lijdt, want gij zult verzadigd worden. Zalig die nu weent, want gij zult lachen. Zalig zijt gij wanneer zij u uitstoten en u beschimpen en uw naam uit de samenleving bannen als iets verfoeilijks. Als die dag komt, springt dan op van blijdschap, want groot is uw loon in de hemel. Op dezelfde manier behandelden hun voorvaders de profeten.”

„Maar wee u, rijken, want wat u vertroost hebt ge al ontvangen. Wee u, die nu verzadigd zijt, want ge zult honger lijden. Wee u, die nu lacht, want ge zult klagen en wenen. Wee u, wanneer alle mensen met lof over u spreken, want hun voorvaders deden hetzelfde met de valse profeten.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting
’s Hertogenbosch, www.bijbel.net

Waarom durfde je niet te wenen?

JEZUS HEEFT DE HELE NACHT gebeden, op een berg. Tijdens zo’n nacht ontvang je sterke woorden: „Zalig jullie die arm zijn, zalig jullie die nu honger hebben, zalig jullie die nu wenen, zalig jullie die verstoten zijn, want ooit zullen jullie rijk zijn, verzadigd, lachen en gedragen zijn.”

Ik haal er de derde zaligspreking uit, omdat ik ze vanuit mijn werk in de gezondheidszorg vaak meemaak. Ik heb veel mensen zien wenen in de wachtzaal van intensieve zorgen rond zeven uur ’s avonds bij het bezoeken. We leerden er elkaar kennen, die man met zijn zontje, beiden met een motorhelm op de knieën. Er werd niet veel gepraat. „Nog altijd ’t zelfde?“, vroegen we bij het weggaan. „Geen vooruitgang.“ Vóór hij zijn motorhelm vastgespte, veegde hij een traan weg. Een beetje beschaamd. Een man-met-een-motorhelm went niet.

En dan valt het tijdschrift *Ombres et Lumière* weer in mijn bus „door en voor mensen met beperkingen” (www.och.asso.fr, nummer 171, september-oktober 2009). François, een jongen met beperkingen, onderhoudt een intensieve correspondentie met zijn ‘peter’ Luc via een pc met grote toetsten, die hij met de vuistjes bewerkt. Hij vertelt hoe hij onwel werd, net toen de bus van de voorziening vertrok voor een daguitstap. Hij bleef die dag thuis, alleen. „Net als in een gevangenis”, schrijft hij. Met veel verdriet. Zijn peter Luc e-mailt terug: „Antwoord je op deze twee vraagjes: Waarom heb je niet geweend en waarom voelde je je in een cel?” „Als je groot bent, ween je niet,” antwoordt François, „maar op het tweede vraagje, weet ik het antwoord niet.”

„Tranen zijn ons door God gegeven, zoals lachen, om aan anderen te zeggen wat er in ons leeft”, antwoordt peter Luc. Je tranen aan iemand tonen, is zeggen dat je hem of haar vertrouwt. Eigenlijk zijn tranen een klein cadeautje. Het is niet juist dat grote mensen niet wenen. Ik ween soms ook. En Petrus heeft geweend en Jezus ook. En nu weet ik ook waarom je niet weende, waarom je niet durfde te wenen. Je was alleen. Je schrijft zelf hoe je in een ‘cel’ zat, in een gevangenis. Dan kunnen mensen niet wenen. Het helpt toch niet. Petrus kon wenen, toen Jezus hem, na zijn verraad, aankeek en met zijn blik zegde: „En toch hou Ik nog van je” (Lucas 22, 61-62). En Jezus weende bij het graf van Lazarus, omdat Martha er was en anderen die treurden. Zij waren niet moederziel alleen en daarom durfden ze wenen.” „Ik zal voortaan durven te wenen,” e-mailt François terug, „als jij er bent.”

Ik weet helemaal niet hoe het er aan de Overkant toe zal gaan. Jezus heeft het immers in de zaligsprekingen vooral over het leven aan de Overzijde. Maar ik weet wel dat wenen ook nu al heel anders kan zijn, dan het nu meestal gebeurt. Het zou al een flinke zaligspreking zijn, als ze zo klonk: „Zalig zijn jullie die niet in eenzaamheid hoeven te wenen. Heel zalig zijn jullie die de tranen van andere mensen aandurven. Ooit komt er een wereld waarin niemand meer alleen hoeft te wenen. En in de verte zie Ik zelfs een wereld waarin niemand meer hoeft te wenen.”

We kunnen vandaag zo makkelijk verdriet ontvluchten, machines stilleggen, omdat ‘wij’ het niet meer kunnen aanzien. Maar we kunnen ook door een proces van afscheid nemen heengaan, dwars door opstandigheid, wrok en bitterheid, en zoveel waaroms. Ze laten komen, al die vragen, en wenen. Zou Jezus ook daarover spreken, als Hij zegt: „Zalig wie durft te wenen. Zalig wie het aandurft machteloos te wenen. En zalig wie machteloos waakt bij de tranen van anderen.”?

Ik prijs het verdriet niet aan. Ik strijd tegen lijden, maar als verdriet onvermijdelijk is, staan we voor een keuze: het vermijden, het opkroppen of het laten doordringen tot in onze wortels, tot waar die wortels het Leven raken. Tot het verdriet voldragen wordt. Voldragen tot nieuw leven. Ander leven.

Neen, niet te snel grijpen naar het hoogste religieuze niveau. Wenen blijft wenen. Maar er is ook wenen, dat een schuchtere glimlach verbergt. Neen, we kunnen wenen niet vervangen door vreugde. Maar als je in iemands armen kunt wenen, is het al zo anders. Dan besef je ook hoe durven en mogen wenen een geschenk is. En een blijk van vertrouwen.

Ik ben dan niet langer de man-met-een-motorhelm, maar een mensenkind. Ik ben dan niet langer de ziekenhuispastor-van-dienst in de wachtzaal van intensieve zorgen, maar een medemens. Met evenveel verdriet.

Voldragen verdriet. „Zalig wie nu weent, want ooit zul je glimlachen.” Geen schaterlach, maar een glimlach, omdat je weet dat je juist hebt gehandeld, als je haar of zijn hand vasthield tot over de dood heen. God zijn werk liet doen. En weende met je helm in je hand.